

Rapport annual da la URGC 2025

Ear suainter igl mieus cunghedi dad egn on, ca va passanto cun far vieadis a pe a cun agid da tutas sorts vehicels, e la mia motivaziùn da luvrar a s'angaschar pigl rumàntsch ànc adigna grànda.

Igl ple grànd plascher ve jou da luvrar anzemel cun glieud motivada par la madema tgossa, mo ca cumpletescha me an las spartas c'en betga las mias farmezgas. Quella parsùna ve jou cato an la Val Schons cun Andrea Cantieni, parsura da la Cuminàza Culturala Val Schons (CCVS) l'uniùn c'â, trànter oter la fegnamira da promover a mantaner igl rumàntsch an la Val Schons. Anzemel vainsa realiso egna sera bagn visitada deditgeada a la Silvia Mark-Castelberg, pura, poetessa a pictura sutsilvana, c'e morta avànt 25 ons. Las poeseias rimnadas a lectoradas vainsa stgieu surdar a Johann Clopath ca vean ad edir anzemel cugl Calender per mintgagi (CPM) 27 egn cudeschet cun las poeseias ad igl maletgs da la Silvia. Igl Calender par mintgagi e ear uon vagnieu sustanieu cun egna contribuziùn da la nossa vart, el cuntegna blears texts sutsilvans a vean cumpro a ligieu an la Sutselva. La URGC â plenavànt edieu anzemel cun la CCVS egn cudeschet cun canzùns tradiziunalas par unfànts an sutsilvan a tudestg. Par l'antscheata d'avregl 26 organisainsa a Donat egn concert cun quellas canzùns cantadas digls ple pintgs da la Val Schons, igls unfànts da scoleta Ziràn ad Andeer a la 1./2. classa Donat. Cunquegl c'igls unfànts d'Andeer vignan instruieus me an tudestg sperainsa c'igl gartegi d'avaschinar els ampo agl rumàntsch antras que evenimaint a c'igl vigni a la fegn ear canto ad Andeer egn peer canzùns rumàntschas. Igl madem efect â la CCVS ad la URGC spitgieu cun l'organisaziùn d'egn referat biling sur digl alpinissem, agl qual nus vagn stgieu banavantar bunameing 100 parsùnas igl atun 25. An Surmir e da nossa vart, antras la mancàza da parsùnas an la suprastàza a parve da la mia absainza durànt igl ampren miez on, betga vagnieu organiso ocurenzas par promover igl rumàntsch. Tànt daple fa'gl plascher ca la Biblioteca populara Savognin organisescha 5 geada ad on la santupada "Naschia per liger" an la quala igls ple pintgs vignan manos sen maniera multifara agl mund digl lungatg rumàntsch. Quella lavur vean pajead da la URGC. Egn'ulteriura contribuziùn finanziaria â la Biblioteca populara da Savognin survagnieu par stgafir egn plaz an la biblioteca par vender igls noss cudeschs. La cunlavur cun la nossa promotura Simona e fetg buna ad ella â procuro durànt la mia absainza c'igl tgar deti betg anzemel. Sen la sia iniziativa vainsa nus duas fatg urden cugls cudesch agl arciv a Cunter a fatg igl inventari da quels. Finalmeing e'gl gartagieu a nus da catar egna parsùna ca dat curs sutsilvans. Igl magnafatschenda da turissem Viamala e fetg aviert pigl rumàntsch ad igl dat diferaintas ideias da cunlavur. Egna tgossa legrevla e l'organisaziùn digls curs da stad ca la Simona coordinescha l'ampren'ead a cun turissem Viamala. La Simona â mademameing repartgieu agls unfànts da scoleta igls cudeschs ca nus tschincagiagn a varda c'igls novnaschieus da las nossas vals survignian igl cudeschet rumàntsch ca nus finanztgagn. Nus eassan fetg leads ad angraztgevels c'ella scriva igls protocols da las nossas sasidas a c'igl Patric Vincenz fa la cassa a fa ear otras lavurs administrativas. Nus vagn sustanieu ediziùns da Linard Candreia cun pintgas contribuziùns finanzialas. Zund interessàntas a bealas en las duas ediziùns anualas da la Revista digl Sulom. Actualmeing e la suprastàza ad igl Patric landervei da vurdar co ign savess qua redutgear igls custs sainza spargnear ved las pajas. Nus angraztgagn cordialmeing a Pia Plaz ad a las sias colavuraturas par lur lavur dad òlta qualid. Igl Mathias Kunfermann, c'e sper Rico

Michael (tuts da la Sutselva) a jou egn digls 3 suprastànts c'en ànc rastos, organisescha anzemel cun Bartolome Tscharner igls cafés Rumàntsch a Masagn. L'idea e ear da radir igls cafés adigna puspe an la Val Schons. Antocen la fegn da stad vean egnà grànda part da las mias resursas investida agl gioi agl liber «Das Krafwerk» ca la CCVS organisescha. Jou ve surprieu la raspunsavladad da procurar c'igl rumàntsch vigni integro aschi savens sco pussevel agl gioi triling a sund parquegl an stretg contact cugl autur a reschissur Felix Benesch.

La preschientscha digl rumàntsch an quegl ca vean publitgieu a comunitgieu digl vaschinadi da la Muntogna da Schons mànca savens. Cugl intent da sensibilisar igls raspunsavels â gieu liac igl favrer 26 egn dascurs cugl president vischnànca, igl raspunsavel par la cultura a la canzlista.

Egn fatg legrevel e ca nus vagn cato cun Linard Candreia egnà parsùna surmirana c'e prùnta da s'angaschar an la suprastànza da la URGC a ca stat a disposiziùn par schar eleger sco president. Nus stagn dantànt davànt la grànda sfida da catar egnà parsùna or digl territori da la URGC par la suprastànza da la LR.

La lavur e grànda a cun la mancànza da parsùnas an la suprastànza sco ear cugls pocs partschients da lavur ca statan a disposiziùn a la promotura e'gl fetg difizil da far la lavur an maniera cuntantevla pigl mantegnamaint digl rumàntsch agl Grischùn zentral.

Da la suprastànza da la URGC fan part actualmeing Mathias Kunfermann, Rico Michael a Gierina Michael, tuts or da la Sutselva. Sper igl nov suprastànt Linard Candreia fusan leads par sch'egna ulteriura parsùna or digl Surmir fagess part da la suprastànza.

Donat, igls 2 da marz 2026

Gierina Michael, "co-presidenta"